

ARMAND GOȘU

**RĂZBOIUL
FĂRĂ SFÂRȘIT**

**CUM A SCHIMBAT INVADAREA UCRAINEI
REGULILE JOCULUI**

POLIROM
2026

Cuprins

<i>Cuvânt-înainte</i>	5
Integrarea în lumea euroatlantică instituționalizată ar trebui să fie obiectivul strategic al Kievului	9
Ucraina a îngropat planul Moscovei de a deveni jucător relevant în Orientul Mijlociu.....	19
În ce măsură planurile administrației Trump sunt în avantajul României, al Europei Centrale și de Est?	39
Despre socotelile greșite ale americanilor și neputințele europenilor.....	61
Putin a preluat inițiativa, iar acum mingea este în terenul lui Trump	71
Ce n-au reușit rușii, adică să îngenuncheze Ucraina, încearcă acum Trump	81
Un război lung între SUA și Iran ar fi cadoul perfect pentru Vladimir Putin	95
Se teme România de o Ucraină puternică?	117
Ce va face Trump când expiră ultimatumul dat Rusiei?	133
Putin luptă cu Zelenski pentru mintea lui Trump	149
Cu dronele sale, Moscova vrea să convingă Europa să oprească fluxul de armament spre Kiev.....	171
Putin știe cum să-l manipuleze pe Trump.....	181
Ciudățeniile noului plan american de pace.....	187
Despre șansele planului de pace în Ucraina	201

Cum vede Rusia intervenția militară a SUA în Venezuela	217
Zelenski se pregătește de pace, dar și de continuarea războiului în 2026	231
De ce nu este posibilă o pace durabilă între Rusia și Ucraina	243
Ce ne spun sondajele că se mai petrece în mintea rușilor	251
Războiul are efecte morale devastatoare asupra rușilor, tot mai ostili față de Europa	257
Acest parteneriat strategic este un fel de a băga bățul românesc prin gardul unghuresc	265
De ce închide Trump ochii când Rusia ajută Iranul	273
Nu cred că Orbán este agent rus în sensul clasic al cuvântului	293

Cuvânt-înainte

Aceasta este a treia carte de interviuri despre Rusia pe care o public la Editura Polirom în ultimii cinci ani, dinainte ca Vladimir Putin să înceapă războiul pe scară largă împotriva Ucrainei și Europei Occidentale. După *Rusia, o ecuație complicată. Convorbiri cu Lucian Popescu și Putin împotriva Occidentului. Războiul din Ucraina și noua dezordine mondială*, a venit rândul unui nou volum, ce acoperă perioada cuprinsă între toamna anului 2024, înaintea alegerilor din SUA câștigate de Donald Trump, și primăvara lui 2026, când Viktor Orbán a pierdut alegerile din Ungaria. Ideea apariției celor trei volume aparține Editurii Polirom. Discuțiile preliminare le-am purtat în 2020, când Putin se pregătea să modifice Constituția Rusiei. Proiectul primei cărți se conturase spre începutul toamnei, când Aleksei Navalnîi a fost salvat în ultima clipă de piloții unei curse de pasageri care a aterizat de urgență la Omsk și de echipajul medical care-l aștepta pe pistă. Acesta i-a administrat atropină, o substanță ce a neutralizat parțial efectele neurotoxinei noviciok cu care fusese otrăvit opozantul rus. Ultimul interviu publicat în volumul *Rusia, o ecuație complicată* datează de la începutul lui februarie 2021, cu un an și două săptămâni înainte ca Putin să invadeze Ucraina. Acel interviu era despre Navalnîi, care fusese arestat pe aeroportul din Moscova la întoarcerea de la Berlin, unde fusese tratat după otrăvire la clinica Charité.

Aceste cărți sunt, înainte de toate, proiecte pedagogice în care îmi propun să explic publicului din România ce se întâmplă în Rusia. Interesul pentru studiile de sovietologie și rusistică n-a fost niciodată foarte mare în țara noastră. Cunoașterea s-a situat de regulă, în cel mai bun caz, la un nivel modest. Cel mai bine s-a

văzut acest lucru în politicile Bucureștiului față de Chișinău, Kiev și Moscova din ultimele trei decenii și jumătate.

Nici în alte țări lucrurile nu au stat cu mult mai bine. După prăbușirea Uniunii Sovietice, principalele capitale occidentale au investit tot mai puțin în formarea experților, astfel încât capacitatea guvernelor de a formula politici adecvate privind relația cu Rusia a avut de suferit. Nici campania militară de cinci zile împotriva Georgiei (august 2008) și nici măcar anexarea Crimeei (martie 2014) nu au relansat programele de studii privind Rusia și, în general, fostul spațiu sovietic. În aceste condiții, invadarea Ucrainei a prins, cu puține excepții, întreaga lume pe picior greșit.

Se pune astfel întrebarea: de ce majoritatea previziunilor privind invadarea Ucrainei au fost greșite? Dacă ar fi vorba despre universitari, ziariști, comentatori politici, oameni cu prea puțină influență asupra deciziei politice, poate că n-ar merita să se scrie atât de mult despre acest subiect. Problema apare atunci când experții afiliați diferitelor institute și organizații de la Washington sau Bruxelles – și mai ales cei din sistemele naționale de securitate și apărare (servicii secrete, diplomație, armată etc.), care contribuie în mod decisiv la formularea liniilor de politică externă – greșesc grav în evaluările lor.

În cazul invadării Ucrainei, n-a existat nicio evaluare pe de-a-ntregul corectă. CIA și MI6 aveau informații detaliate despre planurile de război ale lui Putin, despre plănuita schimbare a regimului de la Kiev, cunoșteau chiar și lista persoanelor care aveau să fie asasinat după invazie. Cu toate acestea, deși au anticipat în mod corect invazia, atât americanii, cât și britanicii au greșit preconizând o victorie rapidă a Rusiei. Când ministrul apărării din Ucraina a vizitat Pentagonul și le-a cerut americanilor arme mai bune, a fost refuzat. Washingtonul nu a considerat că trebuie să ajute o țară ce avea să fie cucerită în doar câteva zile.

În societățile occidentale, asemenea erori sunt analizate, îndreptate, iar oamenii și instituțiile care le fac se corectează pentru a nu le repeta. În ultimii patru ani, în universități, centre de cercetare, în dezbaterile publice s-a produs o veritabilă revoluție, volumul

informațiilor și capacitatea de înțelegere a Europei de Est și mai ales a Rusiei crescând exponențial.

Occidentul (din care, la nivel instituțional, face parte și România, ca membră a clubului euroatlantic) ar trebui să evite, în următoarele luni și ani, cu orice preț iluziile periculoase și erorile privind încheierea războiului cu Rusia. Adesea, europenii își proiectează propriile dorințe asupra realităților rusești în loc să-și adapteze evaluările și capacitățile pentru a face față provocărilor.

Care ar trebui să fie totuși obiectivul strategic al Europei? O pace durabilă, adică o pace în care Rusia să nu mai fie capabilă și nici dispusă să amenințe Ucraina, să susțină agresiuni în alte părți ale lumii sau să destabilizeze Occidentul. Pentru ca Europa să atingă acest obiectiv, trebuie să renunțe la câteva așteptări nerealiste și, în primul rând, la ideea că armistițiul înseamnă pace. Este adevărat, încetarea temporară a ostilităților poate opri momentan uciderea oamenilor, însă nu elimină forțele care vor declanșa viitorul război. Un armistițiu care lasă intactă mașinăria imperială rusă nu înseamnă pace, ci doar o pauză.

Din 2022 încoace, societatea rusă și-a reorganizat economia, politica, ritualurile publice, educația, mass-media în jurul războiului permanent cu Occidentul. Ceea ce face Kremlinul cu noile generații ar trebui să ne îngrijoreze: copiii sunt supuși unor practici și ritualuri menite să le insufle loialitate față de stat, cum ar fi instrucție militară și chiar concursuri de pilotare a dronelor organizate încă de la vârsta de șase ani, oferindu-li-se recompense pentru dezvoltarea aptitudinilor relevante din punct de vedere militar, care devin în timp surse de identitate și mândrie. Sondajele din vara și toamna anului 2025 identifică Germania, Marea Britanie și Ucraina (în această ordine) drept cele mai ostile țări față de Rusia (într-o pondere de 55, 49, respectiv 43%, conform Centrului Levada). Ca urmare, pentru ruși, principalul inamic este în prezent Europa, Occidentul în general, nu doar Ucraina. Propaganda a construit un cadru ideologic coerent al „lumii ruse” asediate de un Occident decadent. Nu mai este vorba despre ideologia comunistă, în care oricum nimeni nu mai credea. Publicul rus înțelege tot mai mult această confruntare ca fiind una civilizațională. Studiile și sondajele

confirmă succesul propagandei, care a produs asimilarea valorilor „lumii ruse” în rândul tineretului. Acești tineri, care astăzi învață la grădiniță tainele pilotării dronelor, se vor afla peste trei decenii la conducerea Rusiei și vor lua hotărâri în privința păcii și a războiului.

Economia de război a Rusiei, ale cărei cheltuieli militare au crescut de la 3,6% la peste 7,5% din PIB în trei ani, a creat noi beneficiari: industriașii din domeniul apărării și o clasă tot mai numeroasă de veterani care așteaptă susținere financiară permanentă din partea statului. Pacea și demobilizarea amenință contractul social încheiat între Kremlin și o parte a populației tocmai pentru a putea alimenta frontul cu resurse umane. La fel ca sistemul de învățământ, ce remodelează viitoarele generații, economia de război se alimentează singură. Cu cât mai mult durează războiul, cu atât va fi mai greu de oprit. Un armistițiu poate îngheța linia frontului, dar nu va opri programele pentru tineret, propaganda, ideologizarea și nici funcționarea economiei de război.

Rusia se pregătește pentru un război fără sfârșit. Europa trebuie să se mobilizeze ca să-i facă față.

Armand Goșu
25 aprilie 2026

Integrarea în lumea euroatlantică instituționalizată ar trebui să fie obiectivul strategic al Kievului

Urmează o toamnă de foc. Sunt două războaie sângeroase, în Ucraina și în Orientul Apropiat. Vor avea loc alegeri parlamentare în România, Georgia, Bulgaria, precum și alegeri prezidențiale în România și Moldova. Avem alegerile prezidențiale americane, care ar putea da peste cap ordinea mondială. Să începem această discuție cu Rusia, care formulează noi amenințări la adresa Occidentului. Săptămâna trecută, în vreme ce, la New York, Volodîmîr Zelenski vorbea în fața Adunării Generale a ONU, la Moscova, Vladimir Putin anunța schimbarea doctrinei nucleare a Federației Ruse. Ce înseamnă asta? Am putea să ne gândim la un război nuclear? Este el posibil ori probabil?

Mesajul lui Putin este adresat susținătorilor occidentali ai Ucrainei; ei sunt cei vizați de declarația din 25 septembrie a președintelui Rusiei. Putin vrea să sperie Occidentul, obiectivul lui fiind să schimbe comportamentul acestuia, astfel încât să nu mai susțină Ucraina, mai ales să n-o mai susțină cu arme. Apoi, să nu permită Ucrainei să atace, cu rachetele primite de la occidentali, obiective militare situate în interiorul Rusiei. Nu este prima amenințare și, cu siguranță, nu va fi ultima.

Consiliul de Securitate are o ședință sau două pe an în care discută despre armele nucleare. De data asta, Putin a programat această întâlnire ca să transmită un mesaj Occidentului, în primul rând Americii, acolo unde se afla în vizită Zelenski. Iar un obiectiv important al lui Zelenski era tocmai acela de a convinge Pentagonul să accepte ca ucrainenii să lovească ținte aflate la sute de kilometri în interiorul Rusiei, folosind rachetele cu rază lungă de acțiune.

Să le comunicăm cititorilor ce a spus exact Putin.

A spus că va modifica doctrina nucleară în sensul în care, dacă un stat cu arsenal nuclear ajută Ucraina (presupun că este vorba despre armament, muniție, *intelligence*) să atace Rusia, aceasta se va considera atacată nu doar de Ucraina, ci și de puterea nucleară respectivă. Evident, este avută în vedere America. „Deci nu mai ajutați Ucraina, pentru că veți deveni ținta Rusiei” – acesta este mesajul. Putin a mai spus că, în cazul în care va primi informații despre un atac convențional masiv (cu drone, rachete de croazieră, aviație strategică etc.) împotriva țării sale, Rusia ar putea răspunde utilizând arme nucleare.

Ceea ce, de fapt, n-ar fi o noutate, pentru că, în doctrina militară a Rusiei din 2010, este prevăzută folosirea armelor nucleare ca răspuns la un atac cu arme convenționale.

Putin a început să fie luat mai în serios abia după ce șeful CIA, William Burns, a afirmat că, în toamna lui 2022, a existat riscul ca Rusia să folosească armele nucleare tactice. A fost un context marcat de înfrângerea din zona Harkov, evacuarea din Herson și lipsa unei perspective de stabilizare a frontului. Un Putin disperat ar fi putut lua în calcul o lovitură nucleară tactică, cu obiectivul de a opri dezastrul militar care se contura pentru Rusia.